

Cofinanțat de
Uniunea Europeană

Institutul pentru
Politici și Reforme
Europene

Tehnicile de participare: Comitetul consultativ

Autori: Mariana Platon
Stanislav Ghilețchi

Proiectul este cofinanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer

Notă de limitare a responsabilității

Această publicație a fost elaborată în cadrul proiectului „Informează, abilitază și acționează! Societatea civilă pentru o mai bună guvernare bugetară în Moldova”, care este implementat de Centrul Analitic Independent „Expert-Grup”, în calitate de partener principal, în consorțiu cu Fundația Konrad Adenauer (KAS, Germania), Centrul pentru Studii Est-Europene (CSEE, Lituania) și Institutul pentru Politici și Reforme Europene (IPRE). Proiectul este cofinanțat de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer. Opiniile exprimate aparțin autorilor și nu reprezintă neapărat punctele de vedere ale Uniunii Europene și Fundației Konrad Adenauer.

METODELE ȘI TEHNICILE UTILIZATE PENTRU IMPLICAREA CETĂȚENILOR ÎN EXERCIȚIUL BUGETAR

Instrumentele de consultare și participare

Accesul la informație simplă, clară și publicată în timp util este condiția de bază pentru elaborarea unui buget participativ și incluziv. Doar cetățenii informați pot participa activ la toate activitățile pentru elaborarea bugetului local. Dacă locuitorii cunosc câți bani cheltuie administrația orașului, pentru ce proiecte le cheltuie și de ce bugetul local nu poate finanța toate propunerile cetățenilor, atunci aceștia sunt mai dispuși să se implice și să contribuie cu idei și sugestii. Astfel, atunci când se organizează consultări cu privire la buget, este important să se pună la dispoziția publicului toate documentele ce se referă la subiectul supus consultărilor. Atingerea unui grad înalt de informare va confirma angajamentul și capacitatea administrației publice locale de a aplica metode de implicare și participare a cetățenilor.

Tehnicile de consultare și participare oferă cetățenilor și locuitorilor comunității posibilitatea de a-și exprima opiniile, comentariile, de a evalua un anumit serviciu sau de a propune noi inițiative. Consultarea reprezintă un schimb de informații în ambele sensuri: de sus în jos (de la conducerea administrației publice locale spre cetățeni) și de jos în sus (de la cetățeni la autoritatea publică locală). Participarea și implicarea cetățenilor în elaborarea bugetului este posibilă doar atunci când informația circulă constant în ambele direcții, iar cetățenii au ocazia de a influența bugetul local.

Pentru a asigura consistența și calitatea evenimentelor organizate pentru consultare și implicare se recomandă elaborarea unor regulamente interne care ar stabili rolurile și responsabilitățile fiecărei părți implicate. Hotărârea Guvernului nr.967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional poate servi ca exemplu pentru elaborarea procedurilor interne referitoare la participarea publicului în procesul decizional.

O bună practică este publicarea documentelor bugetare la cea mai timpurie etapă de elaborare a acestora și organizarea evenimentelor în timp util pentru a facilita contribuții semnificative și a avea timp suficient pentru a încorpora sugestiile cetățenilor în procesul bugetar.

Metodele prezentate în această secțiune sunt destinate să îmbunătățească comunicarea între cetățeni și administrația publică locală. Implicarea directă a cetățenilor în procesul de luare al deciziilor presupune că aceștia vor investi timp și utiliza propria expertiză la implementarea și realizarea proiectelor locale. Totodată, participarea autentică în procesul decizional permite ca părțile implicate să fie considerate parteneri egali care împreună contribuie la dezvoltarea localității și îmbunătățirea vieții cetățenilor.

Tehnicile și metodele de participare incluse în ghid	
Pagină în rețeaua internet Ședința publică a Consiliului local Sondaj Focus grup Întâlnire cu cetățenii în cartier	Comitet consultativ Grup de lucru Cafeneaua publică Masă rotundă Audiere publică

Comitet consultativ

Metoda	Comitetul consultativ
De ce se utilizează?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Pentru utilizarea experienței locuitorilor la îmbunătățirea proiectelor locale, în mod special la utilizarea fondurilor publice; ▪ Pentru implicarea directă a cetățenilor în procesele care au un impact direct asupra vieții în comunitate.
Când se utilizează?	<ul style="list-style-type: none"> ▪ La toate etapele procesului bugetar (de obicei, comitetul consultativ activează pe toată durata mandatului unui primar/consiliu).
Descriere	<p>Comitetele consultative sunt formate din cetățeni care sunt interesați de bunăstarea și dezvoltarea comunității locale. Acestea activează pe perioade îndelungate de timp (de exemplu pe întreaga durată a mandatului unui primar). Anume activitatea continuă pe lângă consiliul local diferențiază comitetul consultativ de grupul de lucru, care de regulă se formează doar pentru rezolvarea unei singure probleme din comunitate.</p> <p>Funcția comitetului consultativ este oferirea opiniei asupra proiectelor ce sunt în derulare în localitate, identificarea de soluții pentru problemele din comunitate și generarea de noi idei și proiecte care ar dezvolta localitatea.</p> <p>Comitetul consultativ nu are putere de decizie (aceasta rămâne la consiliu și primar), dar poate elabora recomandări care vor fi ulterior discutate de către factorii de decizie din localitate. Autoritatea locală va decide modul de selectare al membrilor și durata mandatului acestora.</p> <p>Angajamentul ferm din partea autorității locale cu privire la sprijinirea activității comitetului și utilizarea produselor acestuia în procesul de luare a deciziilor este determinant pentru asigurarea succesului acestei metode de participare.</p>
Pașii pentru organizare	1. Elaborarea unui regulament al comitetului consultativ. Regulamentul trebuie aprobat de către consiliul local. Regulamentul va conține

	<p>funcțiile și responsabilitățile membrilor comitetului. Totodată, acesta va descrie modalitatea de selectare a membrilor, durata mandatului, frecvența întâlnirilor și modalitatea de alegere a conducătorului comitetului.</p> <ol style="list-style-type: none">2. Funcțiile și responsabilitățile comitetului trebuie să fie relevante pentru procesul de elaborare a bugetului la nivel local. De exemplu: revizuirea programului strategic de dezvoltare a localității; revizuirea priorităților de cheltuieli, formularea de propuneri de cheltuieli, îmbunătățirea eficienței cheltuielilor sau analiza executării bugetului local. Stabilirea din start a acestora, va crea așteptări realiste atât din partea membrilor cât și din partea autorității locale cu privire la rezultatul activității acestui consiliu.3. Alegerea membrilor comitetului consultativ. Este important ca oamenii selectați să reflecte diversitatea din comunitate (pentru mai multe detalii referitor la selectarea audienței vezi capitolul 2.2 din acest ghid). După caz, ar putea fi necesar să fie depuse eforturi adiționale pentru informarea și convingerea cetățenilor din partea unor grupuri mai vulnerabile care ar putea fi reticenți sau dezinteresați de activitatea unui asemenea consiliu. Se recomandă ca membrii să fie selectați ca urmare a unui apel deschis și să fie asigurat un echilibru de gen între femei și bărbați.4. Independența membrilor comitetului. Chiar dacă comitetul urmează să colaboreze și să conlucreze strâns cu autoritatea locală (primar, consiliu) este important ca mecanismul de funcționare a comitetului să permită ca membrii acestuia să își poată păstra independența, pentru a putea formula și propune soluții inovative, chiar dacă există obiecții sau reticență din partea autorității locale.5. Sincronizarea activității comitetului consultativ cu calendarul bugetar. Pentru creșterea eficienței și impactului consiliului este important ca toate avizele/opiniile/recomandările să fie elaborate în timp util astfel încât factorii de decizie să poată examina produsele comitetului înainte de luarea deciziilor finale.6. Toate recomandările elaborate de comitetul consultativ trebuie transmise primarului, direcțiilor primăriei și consiliului local. Recomandările elaborate trebuie să fie aprobate de majoritatea membrilor comitetului consultativ.7. Elaborarea unui raport cu privire la evenimentul desfășurat și plasarea acestuia pe pagina web a autorității. Pentru creșterea transparenței activității este important de informat publicul larg despre activitatea comitetului consultativ. Agenda ședinței (vezi tabelul 4.1 pentru detalii la elaborarea agendei), cât și recomandările elaborate trebuie să fie publicate pe pagina web a autorității locale sau tipărite și distribuite prin alte metode, în cazul în care nu există pagină web (broșură, buletin informativ, presa scrisă locală).
--	--